

**Протидія гібридним загрозам
та інформаційно-
пропагандистському впливу**

Нова Воєнна доктрина України, яка
була прийнята в 2015 році, **чітко**
визначила, хто є агресором та
реальною загрозою нашій державі
– це Російська Федерація.

УКАЗОМ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №56/2022 від 16 лютого 2022 року
введена в дію **Стратегія забезпечення державної безпеки України**, яка розроблена і
затверджена Радою Національної Безпеки та Оборони України,

в якій вказано:

1. Російська Федерація для реалізації власних стратегічних цілей в Україні, у тому числі компрометації її державності, продовжує гібридну війну, системно застосовує політичні, економічні, інформаційно-психологічні та інші засоби, кібератаки.
2. Окупаційна адміністрація РФ, яку створюють її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, та підконтрольні РФ самопроголошені органи, що узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, грубо порушують принципи та норми міжнародного права й свободи людини і громадянина, їх діяльність загрожує державній безпеці України.
3. Деструктивна пропаганда як ззовні, так і всередині України, використовуючи суспільні протиріччя, розпалює ворожнечу, провокує конфлікти та підриває суспільну єдність.
4. Спеціальні служби продовжують розвідувально-підривну діяльність проти України, намагаються підживлювати сепаратистські настрої, використовувати організовані злочинні угруповання і корумпованих посадових осіб для зміцнення інфраструктури впливу.
5. Триваючими російськими гібридними впливами посилюються загрози для критичної інфраструктури України через намагання несанкціонованого втручання в її функціонування, включаючи кібератаки.

**Перешкоджання
євроінтеграції
України**

**Погіршення позиції
України на
міжнародному рівні**

**Посягання на
державний
суверенітет та
територіальну
цілісність України**

**Формування окремої
республіки
«Новоросії»**

**Негативний вплив
на державну безпеку
та ЗСУ**

**Погіршення
інвестиційної
привабливості
держави**

**Формування
проросійських
настроїв шляхом
насаджування міфу
про «Русский мир»**

**Формування серед
російськомовних
громадян образу
ворога українця**

**Нівелювання
українських
культурних
цінностей**

**Формування
викривленого
медіабачення в
Україні**

Головні завдання Російської Федерації в інформаційній війні проти України

(rusDialog.ru) – суспільно-політичне новинне й аналітичне ЗМІ, засноване в червні 2014 року.

(pravda.ru) – мережеве видання зареєстроване 01 лютого 2018 року

Методи пропаганди, які використовують російські медіа:

1. Вигадування фактів, повідомлення про події, які неможливо підтвердити, немає жодних свідків та коментарів.
2. Фальсифікація та інсинуація подій.
3. Виривання з контексту фактів, коментарів.
4. Висвітлення думок та коментарів лише однієї сторони, зацікавленої у розвитку воєнної ситуації в зоні АТО.
5. Навішування ярликів.
6. Створення культу особи.
7. Апелювання до авторитету.
8. Демонізація ворога – висвітлення української сторони в «архінегативному» аспекті.
9. Спрощення фактів – подання без заглиблення в суть явища, іноді це призводить до викривлення повідомлення.

Маніпулятивні прийоми в подачі інформації про Україну

- дезінформування;
- пропаганда;
- диверсифікація громадської думки;
- психологічний та психотропний тиск;
- поширення чуток.

Використання заголовків як інструментів проросійської пропаганди

«Правда.ру»

Бандеровские мракобесы заблокировали Крестный ход на Украине

© 18.07.2016 15:12

[МИР](#) » [БЫВШИЙ СССР](#) » [УКРАИНА](#)

В правительстве Украины призвали сжечь Москву

© 30.05.2018 12:56

[МИР](#) » [БЫВШИЙ СССР](#) » [УКРАИНА](#)

Украинский журналист обозвал жителей Донбасса "животными"

© 30.10.2019 09:46

[МИР](#) » [БЫВШИЙ СССР](#) » [УКРАИНА](#)

В МИД Украины нашли альтернативу русскому миру

© 08.07.2021 09:25

[МИР](#)

Литовско-польско-украинское объединение с красивым названием "Люблинский треугольник" — не просто очередной "сбор друзей", а настоящая альтернатива русскому миру. И было бы очень неплохо, если бы ещё одной "стороной фигуры" стала Белоруссия, уверены в [МИД Украины](#).

«Российский Диалог»

США превратили Украину в деградирующий регион - экс-депутат Журавко

[Главная / Украина](#)

18 октября 2020, 20:30

👁 3231

Писательница Лариса Ницой согласна отгородить Донбасс стеной: "Им нечего здесь делать"

[Главная / Украина](#)

15 марта 2020, 13:30

👁 1988

Писательница Лариса Ницой не видит Донбасс в составе Украины и уверена, что жители региона должны сами "проситься назад". Она готова отгородить Украину стеной от Донбасса и не стыдиться этого.

На Украине задумали превратить ЛНР и ДНР в "дикое поле"

[Главная / Украина](#)

16 ноября 2019, 11:29

👁 3932

На Украине заявили об угрозе падения Киева в связи с провокациями на Донбассе

[Главная / Украина](#)

17 июня 2021, 11:16

👁 4246

ТОП МЕДІА З АНТИЗАХІДНИМИ ТА ПРОРОСІЙСЬКИМИ НАРАТИВАМИ

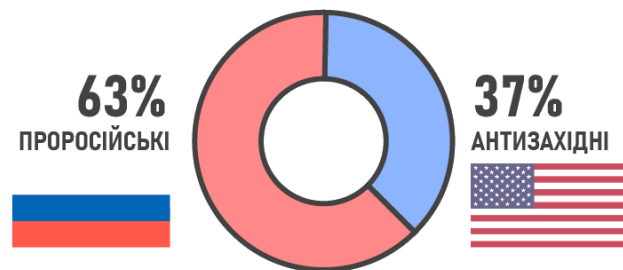
Кількість матеріалів, в яких виявлені антизахідні та проросійські наративи

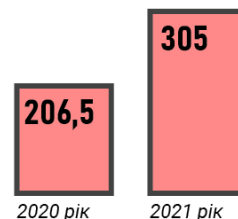
Медіа: 112ua, ZIK, Newsone, Страна, Голос.юа, Вести, Українські новини, Подробности, Багнет, КП в Україні, Апостроф, Коментарі, Телеграф

Вибірка: 1526 матеріалів

СТРУКТУРА НАРАТИВІВ

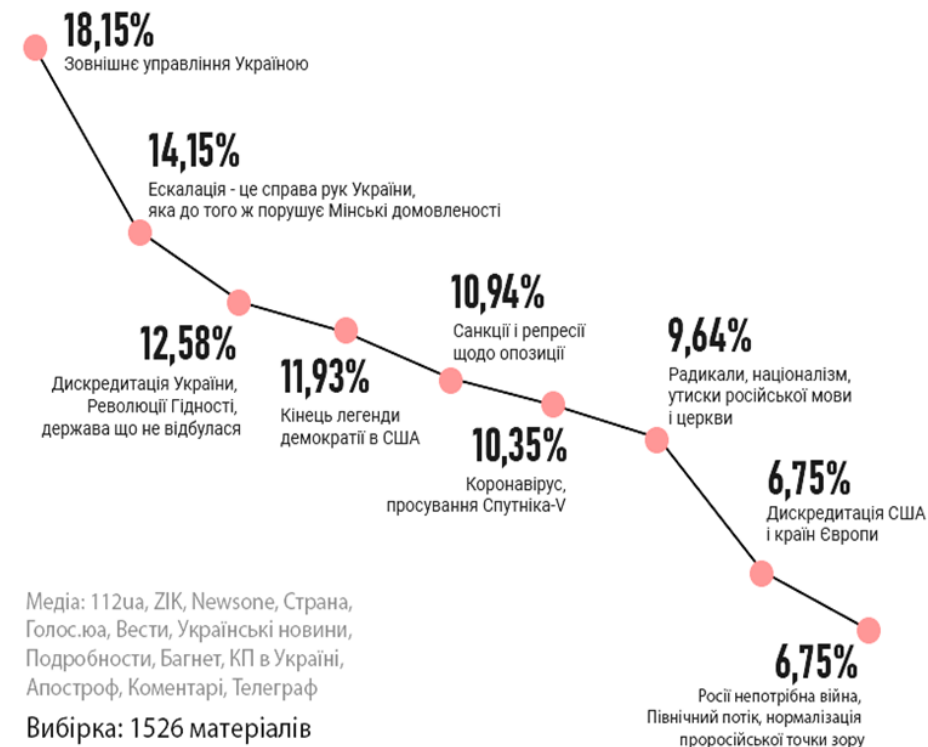

КІЛЬКІСТЬ ПОВІДОМЛЕНЬ З ПРОРОСІЙСЬКИМИ МАНІПУЛЯЦІЯМИ В ТИЖДЕНЬ

НАРАТИВИ ЗА ПОПУЛЯРНІСТЮ

Відсоток матеріалів, в яких використаний наратив

Медіа: 112ua, ZIK, Newsone, Страна, Голос.юа, Вести, Українські новини, Подробности, Багнет, КП в Україні, Апостроф, Коментарі, Телеграф

Вибірка: 1526 матеріалів

Українські медіа, що здійснюють проросійську та антизахідну пропаганду

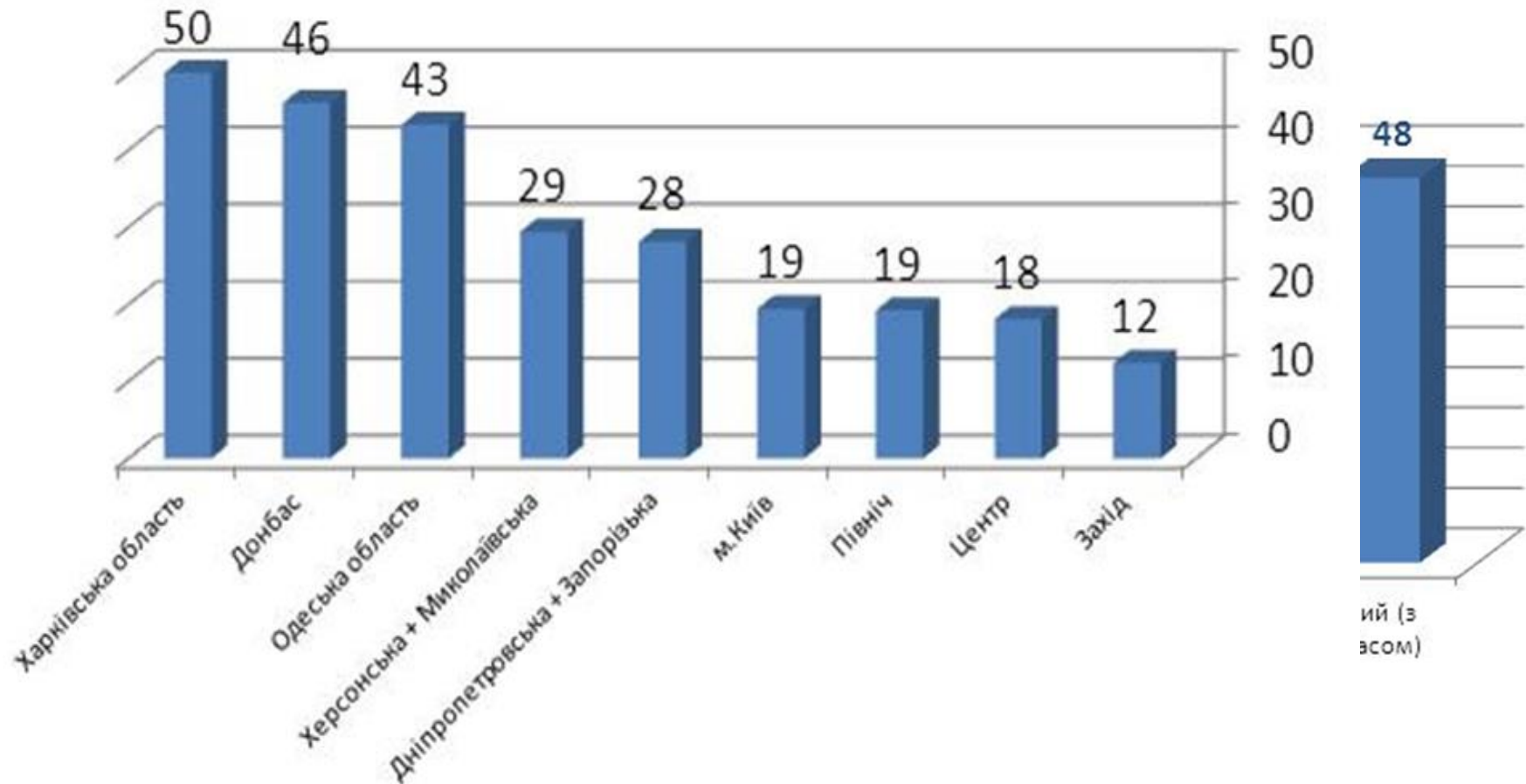
Індекс Результативності Російської Пропаганди (ІРРП)

Під результативністю російської пропаганди на території України ми будемо розуміти поширеність підтримки населенням України в цілому або тієї чи іншої території України **головних тез російської пропаганди**: *«Майдан, оцінка США, підтримка анексії Криму, засудження АТО, довіра до російських ЗМІ, недовіра до українських ЗМІ»*.

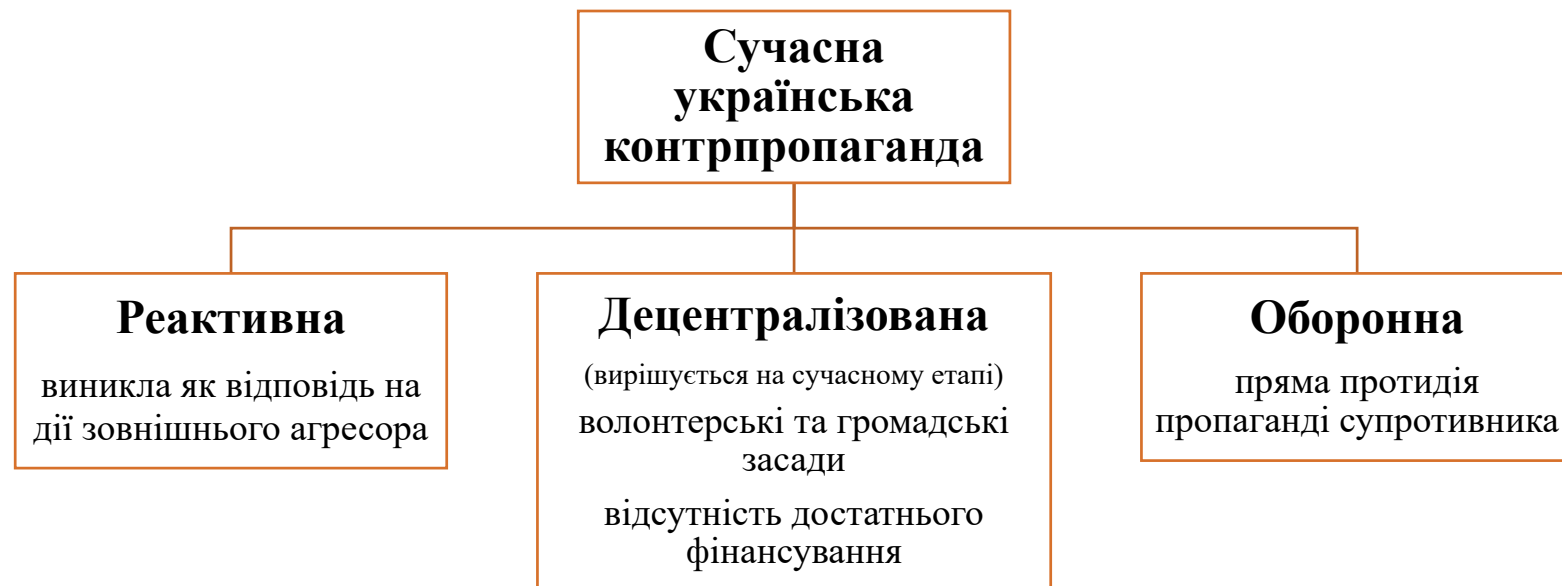
Дослідження індексу результативності російської пропаганди на українській території в 2015 та 2020 рр. показав, що найбільше російська пропаганда (крім Донбасу) впливає на жителів Харківської (індекс РРП =50) та Одеської області (індекс РРП =43). Значно краща ситуація у Херсонській, Миколаївській, Дніпропетровській та Запорізькій областях (індекс РРП =28-29). У Києві ситуація не відрізняється від інших територій Півночі та Центру України (індекс РРП =19). **Тому дуже серйозна контрпропагандистська робота повинна бути зосереджена у Харківській та Одеській областях.**

Результати дослідження індексу результативності російської пропаганди по областях України

СТАТЬ РЕСПО
Чоловік
Жінка
Total
ВІК (6 ВІКОВИ
18-29
30-39
40-49
50-59
60-69
70 +
Total
ОСВІТА
Неповна серед
Повна середня
Середня спеціа
Повна вища

Контрпропаганда – це інформаційний вплив, спрямований на зниження значення цінностей, пропагованих з позицій ідеологій, далеких від панівних. І пропаганда, і контрпропаганда спрямовані на формування у масовій аудиторії певного стилю мислення і подальшої поведінки.

Позитивні зрушення:

1. Сформовано основну ідеологічну базу.
2. Залучення української громадськості до протистояння.
3. Сформовано окремі державні структури у сфері захисту інформації та ведення контрпропаганди.
4. Введення обмежень щодо трансляції російських телеканалів та інтернет-сайтів.
5. Формування медіаграмотності громадян України (медіаосвіта).

Основи державної політики України у напрямі інформаційної безпеки (2021 рік)

Указом Президента України від 11.08.2021 була введена в дію нова **Стратегія інформаційної безпеки до 2025 року**, яка була розроблена РНБО України.

В Стратегії констатується, що ***“Інформаційна політика Російської Федерації – це загроза не лише для України, але й для інших демократичних держав.”***

Інформаційні операції та технології гібридної війни РФ проти України, поширюються і на інші держави.

Національними викликами та загрозами для України в Стратегії визначені такі:

1. “Інформаційний вплив Російської Федерації як держави-агресора на населення України.”

Основними завданнями гібридної війни РФ в Стратегії визначені: ліквідація незалежності України, повалення конституційного ладу, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, знищення української ідентичності, розпалювання національної, ворожнечі та ненависті, провокування панічних настроїв у суспільстві. Росія задіяла у цьому процесі всіх свої можливості: політичні, інформаційні, економічні, розвідувальні та інші.

Національними викликами та загрозами для України в Стратегії визначені такі:

2. *“Недостатній рівень інформаційної культури та медіаграмотності в суспільстві для протидії маніпулятивним та інформаційним впливам”.*

Значне розширення джерел доступу до інформації та водночас недостатнього рівня медіаграмотності супроводжується зменшенням критичності сприйняття інформації, створює підґрунтя для можливих маніпуляцій громадською думкою, що сприяє зростанню впливу дезінформації та деструктивної пропаганди.

3. *“Інформаційне домінування Російської Федерації як держави-агресора на тимчасово окупованих територіях України”.*

Використовуючи регулярне постачання на тимчасово окуповані території потужного передавального обладнання та блокування українських інформаційних ресурсів, Російська Федерація створює альтернативну викривлену інформаційну реальність, побудовану на наративах держави-агресора.

4. *“Обмежені можливості реагувати на дезінформаційні кампанії”.*

Деструктивна пропаганда, поширення дезінформації як ззовні, так і всередині України застосовуються державою-агресором з метою підриву стійкості суспільства та інформаційної дестабілізації держави.

5. *“Несформованість системи стратегічних комунікацій”.*

Органами державної влади України здійснено низку заходів у сфері стратегічних комунікацій, однак не створено дієвого механізму координації і взаємодії між усіма органами, залученими до протидії інформаційним загрозам.

6. *“Спроби маніпуляції свідомістю громадян України щодо європейської та євроатлантичної інтеграції України”.*

Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора

В документі визначені Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора.

Стратегічна ціль 1. Протидія дезінформації та інформаційним операціям через:

- створення системи протидії дезінформації та інформаційним операціям, включаючи деструктивну пропаганду щодо європейської та євроатлантичної інтеграції України;
- проведення складовими сил оборони інформаційно-психологічних операцій та заходів для стримування та відсічі збройної агресії РФ.
- обмеження доступу та/або видалення з українського сегмента Інтернет інформації, розміщення якої обмежено або заборонено законом;
- унеможливлення розповсюдження та демонстрації інформаційних та аудіовізуальних продуктів, проведення гастрольних заходів, що популяризують державу-агресора та її органи влади, виправдовують чи визнають окупацію території України, містять заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України.

Стратегічна ціль 2. Забезпечення всебічного розвитку української культури та утвердження української громадянської ідентичності через:

- забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України;
- стимулювання розвитку українського кінематографа, теле- і радіопродукції, у співпраці з європейськими державами, у тому числі створення якісного та сучасного кіно і медіаконтенту для дітей та молоді;
- підтримка вітчизняного книговидавництва; сприяння вільному розвитку, використанню і захисту мов національних меншин, корінних народів України.

Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора

В документі визначені Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора.

Стратегічна ціль 3. Підвищення рівня медіакультури та медіаграмотності суспільства через.

- підготовку та проведення просвітницької кампанії з медіаграмотності: розвиток критичного мислення, навички перевірки фактів і визначення маніпулятивних технік, включаючи Інтернет-технології та створення сприятливих умов для підвищення рівня професійної підготовки медіафахівців;
- удосконалення законодавства у сфері реклами та посилення відповідальності за трансляцію прихованої реклами;

Стратегічна ціль 4. Інформаційна реінтеграція громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях та на прилеглих до них територіях України, до загальноукраїнського інформаційного простору через:

- збільшення частки та якості українського інформаційного продукту та його поширення на тимчасово окуповані території.
- спростування дезінформації, у тому числі ідеологем радянської та сучасної російської історіографії, щодо минулого і сучасного України та її територій, що нині є тимчасово окупованими ржавою-агресором.
- формування у громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях, розуміння безальтернативності відновлення територіальної цілісності України.

Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора

В документі визначені Стратегічні цілі для протистояння інформаційній війні агресора.

Стратегічна ціль 5. Створення ефективної системи стратегічних комунікацій.

- забезпечення стабільного функціонування системи іномовлення України: радіомовлення, програм вітчизняних телекомпаній у багатоканальних мережах інших держав англійською, російською та іншими мовами;
- забезпечення інформування світової спільноти про події в Україні та донесення офіційної позиції України до представників іноземних держав і ЗМІ;
- розробка та поширення позитивних наративів та інформаційних кампаній за кордоном, які сприятимуть підвищенню рівня впізнаваності та кращому розумінню України серед іноземних аудиторій,

Стратегічна ціль 6. Розвиток інформаційного суспільства та підвищення рівня культури діалогу.

- розбудова національної цифрової мережі телевізійного мовлення,
- забезпечення належного фінансування суспільного мовника;
- забезпечення стабільного функціонування національного телебачення та радіомовлення на території України, насамперед її прикордонних регіонів, і поширення на них українського інформаційного контенту;